

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความทันสมัย การเปิดรับข่าวสารกับ พฤติกรรมการแต่งกายและการใช้ภาษาพื้นเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Servey Research) แบบ Purposive Study คือ การศึกษากลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรตามที่กำหนดไว้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขต อ. เมือง จ. เชียงใหม่ จำนวน 258,041 คน ซึ่งประกอบด้วยประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและ ประชากรในเขตเทศบาล ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

1. ประชากรนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 77,761 คน
2. ประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 180,280 คน ซึ่งแบ่งเป็น 4 แขวง ได้แก่

1. แขวงนครพิงค์ ประชากร 38,149 คน
(ต.ป่าตัน, ช้างม่อ, ศรีภูมิบางส่วน, ช้างเผือกบางส่วน)

2. แขวงกาวิละ ประชากร 41,925 คน
(ต.ฟ้าฮ่าม, วัดเกต, ท่าศาลา, หนองป่าครั่ง, หนองหอย)

3. แขวงเมืองราย ประชากร 44,012 คน
(ต.หายยา, ช้างคลาน, ป่าแดด, พระสิงห์บางส่วน)

4. แขวงศรีวิชัย ประชากร 56,194 คน
(ต.สุเทพ, ศรีภูมิบางส่วน, พระสิงห์บางส่วน, ช้างเผือกบางส่วน)

กลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธี Multi-Stage Sampling โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกครั้งที่ 1 คือเลือกเขต อ. เมืองเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยประชากร เขตเทศบาลนครเชียงใหม่และนอกเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. การเลือกครั้งที่ 2 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยเปิดตารางแสดงจำนวนตัวอย่าง ของ Taro Yamne หน้า 886 (อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2536 : 29) ที่จำแนกความคลาดเคลื่อนในการประเมินค่า ที่ระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง ประมาณ 95 % ซึ่งได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา เท่ากับ 420 คน
3. แบ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มประชากรใน เขตเทศบาลฯ ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและนอกเขต เทศบาลฯ โดย ดำเนิน การเก็บ ข้อมูลกลุ่มประชากรตัวอย่างใน เขตเทศบาล 300 คน และนอก เขตเทศบาล 120 คน
4. ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐาน ข้อ 1 : ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีการแต่งกายและการใช้ภาษาพื้นเมืองต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ เพศ

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายพื้นเมืองและการใช้ภาษาคำเมือง

สมมติฐาน ข้อ 2 : ประชาชนที่มีอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมการแต่งกายและการใช้ภาษาพื้นเมืองต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ อายุ

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายพื้นเมืองและการใช้ภาษาคำเมือง

สมมติฐาน ข้อ 3 : ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการแต่งกายและการใช้ภาษาพื้นเมืองต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายพื้นเมืองและการใช้ภาษาคำเมือง

สมมติฐาน ข้อ 4 : ประชาชนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่างกันมีพฤติกรรมการแต่งกายและการใช้ภาษาพื้นเมืองต่างกัน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจ

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายพื้นเมืองและการใช้ภาษาคำเมือง

สมมติฐาน ข้อ 5 : ประชาชนที่มีความทันสมัยมากมีการแต่งกายพื้นเมืองน้อยกว่าประชาชนที่มีความทันสมัยน้อย

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ ความทันสมัย

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายพื้นเมือง

สมมติฐาน ข้อ 6 : ประชาชนที่มีความทันสมัยมากมีการใช้ภาษาคำเมืองน้อยกว่าประชาชนที่มีความทันสมัยน้อย

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ ความทันสมัย

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมือง

สมมติฐาน ข้อ 7 : พฤติกรรมการแต่งกายของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายของประชาชน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและการแต่งกายพื้นเมืองของครอบครัว

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและ
การแต่งกายพื้นเมือง

สมมติฐานข้อ 8 : การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมของชุมชนมีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายของประชาชน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมของ
ชุมชน

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและ
การแต่งกายพื้นเมือง

สมมติฐาน ข้อ 9 : การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมของสถาบันการศึกษามีความ
สัมพันธ์กับพฤติกรรมการแต่งกายและการใช้ภาษา
พื้นเมืองของประชาชน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมของ
สถาบันการศึกษา

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและ
การแต่งกายแบบพื้นเมือง

สมมติฐานข้อ10 : การแต่งกายของเพื่อนและเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายของประชาชน

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ การแต่งกายของเพื่อนและ
เพื่อนบ้าน

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและ
การแต่งกายพื้นเมือง

สมมติฐาน ข้อ11 : ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมมากจะมี

พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและการแต่งกายพื้นเมือง
มากกว่าประชาชนที่เปิดรับน้อย

ตัวแปรอิสระ : ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรม

ตัวแปรตาม : ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและ
การแต่งกายพื้นเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้มาจากการค้นคว้า และดัดแปลงจากแนวคิด และงานวิจัยที่มีผู้วิจัยมาก่อนหน้านี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลครอบคลุมมากที่สุด โดยจัดลำดับ เนื้อหาออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ

ระดับการศึกษา รายได้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ภาษาคำเมืองและการ แต่งกายพื้นเมือง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสังคม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความทันสมัยในระดับบุคคล

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือ ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทดสอบกับประชาชนในเขตเทศบาล อ. เมือง จ. เชียงใหม่ จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างที่แท้จริง เพื่อทดสอบว่าคำถามในแต่ละข้อแต่ละตอนในแบบสอบถาม สามารถสื่อ ความหมายได้ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ คำถาม ที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ ยากหรือง่ายต่อ การทำความเข้าใจเพื่อนำกลับมาทดสอบค่าความเชื่อถือได้ หลังจากนั้นจึงนำไปปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม

การคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามนั้น คำนวณ หาเฉพาะในส่วนที่สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนนเท่านั้น สำหรับในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่ง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เพียงแต่แก้ไขปรับปรุงถ้อยคำ และสำนวนที่ใช้ เพื่อให้สื่อความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจนขึ้นเท่านั้น

สูตรที่ใช้เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้แก่ Alpha Coefficient ของ Cronbach

$$= \frac{K}{K-1} \begin{bmatrix} 1 - \sum V_i \\ V_t \end{bmatrix}$$

K คือ จำนวนข้อ

V_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 10 คนทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่จำนวน 420 คน ซึ่งผู้ช่วยวิจัยทั้งหมดได้ผ่านการอบรมวิธีการเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจในแบบสอบถามแล้ว

เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร

การวัดค่าตัวแปร ทำการวัดค่าเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ให้ค่า 1 และ 0 ตัวอย่างเช่น ตัวเลือกการใช้ภาษาคำเมือง

ใช้ภาษาคำเมือง ให้ 1

ไม่ใช้ ให้ 0

1.2 ให้ค่าเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5,4,3,2,1 ตัวอย่างเช่น

ตัวเลือกความบ่อยครั้งในการแต่งชุดพื้นเมือง

สัปดาห์ละ 4-6 ครั้ง ให้ 5

สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ให้ 4

สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ให้ 3

เดือนละ 2 ครั้ง ให้ 2

เดือนละ 1 ครั้ง ให้ 1

1.3 ให้ค่าเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 3,2,1 ตัวอย่างเช่น

ตัวเลือกลักษณะเขตพื้นที่เมืองที่ใส่

เขตพื้นที่เมือง ให้ 3

เขตพื้นที่เมืองและเขตพื้นที่เมืองประยุกต์ ให้ 2

เขตพื้นที่เมืองประยุกต์ ให้ 1

1.4 ให้ค่าเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1 และ 0 แล้วจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอยู่ระดับสูง กลุ่มที่มีอยู่ระดับปานกลาง และกลุ่มที่มีอยู่ระดับต่ำตัวอย่าง เช่น ตัวเลือกการมีสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ให้คะแนน

ไม่มี ให้ 0

มี ให้ 1

นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมารวม คำนวณเป็นค่าร้อยละแล้วพิจารณาว่าสิ่งของชนิดใดที่ทุกบ้านมีมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ สิ่งของที่ทุกบ้านมีมากที่สุดให้คะแนนน้อยที่สุดและสิ่งของที่มีน้อยในแต่ละบ้านให้คะแนนมากขึ้นตามลำดับ ค่าของคะแนนคือจำนวนร้อยละของผู้ที่ไม่มีสิ่งของนั้น นำคะแนนมารวมกันแล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังกล่าว

1.5 ให้ค่าคะแนนข้อความ โดยแบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5,4,3,2,1 แล้วจึงรวมคะแนนของข้อความทุกข้อในแต่ละเรื่อง เพื่อแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ ตัวอย่าง ตัวเลือกของข้อความเกี่ยวกับความทันสมัย ดังนี้

ข้อความ เป็นทางบวก ข้อความ เป็นทางลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ความหมายของคะแนน

คะแนนระหว่าง 1.00 - 2.50 หมายถึงมีความทันสมัยอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึงมีความทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.51 - 5.00 หมายถึงมีความทันสมัยอยู่ในระดับสูง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. สำหรับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของการเปิดรับข่าวสาร ความทันสมัย สิ่งแวดล้อมทางสังคม และข้อมูลส่วนตัวซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ใช้ค่าร้อยละ(Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

2. ในการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ กับ พฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายพื้นเมืองและความสัมพันธ์ของความทันสมัยสิ่งแวดล้อม การเปิดรับข่าวสาร กับพฤติกรรมการใช้ ภาษาและการแต่งกายแบบพื้นเมืองใช้การหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Corelation) โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

โดย $\sum x$ = ผลรวมของข้อมูลจากตัวแปร x

$\sum y$ = ผลรวมของข้อมูลจากตัวแปร y

$\sum xy$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลจากตัวแปร

หาค่าความสัมพันธ์ เป็นคู่ ๆ ดังนี้

ก.หาความสัมพันธ์ระหว่างความทันสมัยกับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายแบบพื้นเมือง

ข. หาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายแบบพื้นเมือง

ค. หาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกายแบบพื้นเมือง

3.การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยการทดสอบความ

แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ T-test (2 กลุ่ม) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(Anova มากกว่า 2 กลุ่ม)เพื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการใช้ภาษาและการแต่งกาย ค้นคว้าหาค่าความแตกต่างโดยโปรแกรม SPSS (Statistic Package For the Social Sciences)

การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้และจัดการให้สมบูรณ์ครบถ้วน(Completeness) และถูกต้อง (Accuracy)ตามต้องการ โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามเองทุกฉบับ
2. สร้างและกรงรหัสข้อมูล หลังจากตรวจแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว โดยคำแนะนำของผู้ชำนาญการด้านนี้
3. ทำตารางคู่มือกรงรหัสไว้เป็นเอกสารแสดงลักษณะของข้อมูลเพื่อใช้เกี่ยวกับการแปรผลข้อมูลในภายหลัง
4. ตั้งแบบฟอร์มการกรงรหัส (Coding Sheet) ดำเนินการหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Sciences) ที่ต้องการทราบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย